

Consiliul Provizoriu de Uniune Națională

Decret nr. 187 din 30/03/1990

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 46 din 31/03/1990

pentru acceptarea Convenției privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, adoptată de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură la 16 noiembrie 1972

Consiliul Provizoriu de Uniune Națională d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - România acceptă Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, adoptată de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură la 16 noiembrie 1972.

PREȘEDINTELE
CONSILIULUI PROVIZORIU DE UNIUNE NAȚIONALĂ
ION ILIESCU

București, 30 martie 1990.
Nr. 187.

Organizația Națiunilor Unite

Convenție din 23/11/1972

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 46 din 31/03/1990

privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural*)

---

*) Traducere.

Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, întrunită la Paris, de la 17 octombrie la 21 noiembrie 1972, în cea de-a XVII-a sesiune,

constatînd că patrimoniul cultural și patrimoniul natural sînt din ce în ce mai amenințate de distrugere nu numai datorită cauzelor obișnuite de degradare, dar și prin evoluția vieții sociale și economice care le agravează prin fenomene de alterare și de distrugere și mai grave,

considerînd că degradarea sau dispariția unui bun al patrimoniului cultural și natural constituie o diminuare nefastă a patrimoniului tuturor popoarelor lumii,

considerînd că ocrotirea acestui patrimoniu la scară națională rămîne adesea incompletă din cauza amplitudinii mijloacelor pe care le necesită și a insuficienței resurselor economice, științifice și tehnice ale țării pe teritoriul căreia se găsește bunul de salvagardat,

amintind că actul constitutiv al organizației prevede că ea va sprijini menținerea, progresul și difuzarea cunoștințelor, veghind asupra conservării și protecției patrimoniului universal și recomandînd popoarelor interesate convenții internaționale în acest scop,

considerînd că recomandările, rezoluțiile și convențiile internaționale existente privitoare la bunurile culturale și naturale demonstrează importanța pe care o prezintă, pentru toate popoarele din lume, salvagardarea acestor bunuri unice și de neînlocuit, indiferent de poporul căruia ele aparțin,

considerînd că unele bunuri din patrimoniul cultural prezintă o importanță excepțională care necesită protejarea lor ca parte din patrimoniul mondial al întregii omeniri,

considerînd că, față de amploarea și gravitatea noilor pericole care le amenință, întregii colectivități internaționale îi revine sarcina de a participa la ocrotirea patrimoniului cultural și natural de valoare universală excepțională, prin acordarea unei asistențe colective care fără a se substitui acțiunii statului interesat o va completa în mod eficace,

considerînd că este indispensabil să se adopte în acest scop noi prevederi sub formă de convenții care să stabilească un sistem eficient de protejare colectivă a patrimoniului cultural și natural de valoare universală excepțională, organizat într-o formă permanentă și după metode științifice și moderne,

după ce a hotărît cu prilejul celei de-a XVI-a sesiuni a sa că această problemă va forma obiectul unei convenții internaționale,

adoaptă în această a 16-a zi a lunii noiembrie 1972 prezenta convenție

I. Definiții ale patrimoniului cultural și natural

ARTICOLUL 1

În spiritul prezentei convenții sînt considerate drept patrimoniu cultural:

- monumentele: opere de arhitectură, de sculptură sau de pictură monumentală, elemente sau structuri cu caracter arheologic, inscripții, grotte și grupuri de elemente care au o valoare universală excepțională din punct de vedere istoric, artistic sau științific;
- ansamblurile: grupuri de construcții izolate sau grupate, care, datorită arhitecturii lor, a unității și a integrării lor în peisaj, au o valoare universală excepțională din punct de vedere istoric, artistic sau științific;
- siturile: lucrări ale omului sau opere rezultate din acțiunile conjugate ale omului și ale naturii, precum și zonele incluzînd terenurile arheologice care au o valoare universală excepțională din punct de vedere istoric, estetic, etnologic sau antropologic.

ARTICOLUL 2

În spiritul prezentei convenții sînt considerate ca patrimoniu natural:

- monumentele naturale constituite de formațiuni fizice și biologice sau de grupări de asemenea formațiuni care au o valoare universală excepțională din punct de vedere estetic sau științific;
- formațiunile geologice și fiziografice și zonele strict delimitate constituind habitatul speciilor animale și vegetale amenințate, care au o valoare universală excepțională din punct de vedere al științei sau conservării;
- siturile naturale sau zonele naturale strict delimitate, care au o valoare universală excepțională din punct de vedere științific, al conservării sau al frumuseții naturale.

ARTICOLUL 3

Fiecărui stat care participă la prezenta convenție îi revine datoria de a identifica și a delimita diferitele bunuri situate pe teritoriul său, la care se referă art. 1 și 2 de mai sus.

II. Protecția națională și protecția internațională a patrimoniului cultural și natural

ARTICOLUL 4

Fiecare din statele părți la prezenta convenție recunoaște că, obligația de a asigura identificarea, ocrotirea, conservarea, valorificarea și transmiterea către generațiile viitoare a patrimoniului cultural și natural la care se referă art. 1 și 2 și care este situat pe teritoriul său, îi revine în primul rînd. Se va strădui să acționeze în acest scop atît prin propriul său efort, în limita maximă a resurselor sale disponibile, cît și, cînd este cazul, prin intermediul asistenței și cooperării internaționale de care va putea beneficia, în special pe plan financiar, artistic, științific și tehnic.

ARTICOLUL 5

Pentru a asigura o ocrotire și o conservare cât mai eficientă și o valorificare cât mai intensă posibil a patrimoniului cultural și natural situat pe teritoriul lor și în condiții specifice fiecărei țări, statele părți la prezenta convenție se vor strădui în măsura posibilului:

- a)** să adopte o politică generală prevăzând atribuirea unei funcții patrimoniului cultural și natural în viața colectivă și să integreze ocrotirea acestui patrimoniu în programele de planificare generală;
- b)** să înființeze pe teritoriul lor, în măsura în care încă nu există, unu sau mai multe servicii de ocrotire, de conservare și de valorificare a patrimoniului cultural și natural, prevăzute cu un personal corespunzător și dispunând de mijloace care să le permită să îndeplinească sarcinile ce le revin;
- c)** să extindă studiile și cercetările științifice și tehnice și să perfecționeze metodele de intervenție care permit unui stat să facă față pericolelor care amenință patrimoniul lui cultural sau natural;
- d)** să ia măsurile juridice, științifice, tehnice, administrative și financiare corespunzătoare pentru identificarea, ocrotirea, conservarea, valorificarea și introducerea în circuit public a acestui patrimoniu; și
- e)** să înlesnească crearea sau dezvoltarea de centre naționale sau regionale de pregătire în domeniul ocrotirii, conservării și valorificării patrimoniului cultural și natural și să încurajeze cercetarea științifică în acest domeniu.

ARTICOLUL 6

1. Respectând pe deplin suveranitatea statelor pe teritoriul cărora se află patrimoniul cultural și natural menționat în art. 1 și 2, și fără a prejudicia drepturile reale, prevăzute de legislația națională, asupra patrimoniului respectiv, statele părți la prezenta convenție recunosc că el constituie un patrimoniu universal la ocrotirea căruia întreaga comunitate internațională are datoria să coopereze.

2. Statele părți se angajează, în consecință, și în conformitate cu prevederile prezentei convenții, să-și dea concursul la identificarea, ocrotirea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural menționat în paragrafele 2 și 4 ale art. 11, dacă statul pe teritoriul căruia se află cere acest concurs.

3. Fiecare din statele părți la prezenta convenție se angajează să nu ia în mod deliberat nici o măsură susceptibilă să dăuneze direct sau indirect patrimoniului cultural și natural menționat la art. 1 și 2, care se află pe teritoriul altor state părți la această convenție.

ARTICOLUL 7

În spiritul prezentei convenții, trebuie înțeles prin ocrotirea internațională a patrimoniului mondial, cultural și natural stabilirea unui sistem de cooperare și de asistență internațională având drept obiectiv să ajute statele părți la convenție în eforturile pe care le depun pentru a proteja și identifica acest patrimoniu.

III. Comitetul interguvernamental pentru protecția patrimoniului
mondial, cultural și natural

ARTICOLUL 8

1. Se înființează pe lângă Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură un comitet interguvernamental pentru protejarea patrimoniului cultural și natural de valoare universală excepțională denumit "Comitetul patrimoniului mondial". El se compune din 15 state părți la convenție, alese de statele părți la convenție întrunite în adunare generală în cursul sesiunilor ordinare ale Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Numărul statelor membre ale comitetului va fi mărit la 21 începând de la sesiunea ordinară a conferinței generale care va urma intrării în vigoare a prezentei convenții pentru un număr de cel puțin 40 de state.

2. Alegerea membrilor comitetului trebuie să asigure o reprezentare echitabilă a diferitelor regiuni și culturi din lume.

3. La ședințele comitetului asistă cu vot consultativ un reprezentant al Centrului internațional de studii pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale (centrul din Roma), un reprezentant al Consiliului internațional al monumentelor și siturilor (ICOMOS) și un reprezentant al Uniunii internaționale pentru conservarea naturii și resurselor ei (UICN), la care pot fi adăugați, la cererea statelor părți întrunite în adunare generală în cursul sesiunilor ordinare ale Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, reprezentanții altor organizații interguvernamentale sau neguvernamentale având obiective similare.

ARTICOLUL 9

1. Statele membre ale Comitetului patrimoniului mondial își exercită mandatul lor de la sfârșitul sesiunii ordinare a conferinței generale în cursul căreia au fost alese până la sfârșitul celei de-a treia sesiuni ordinare următoare.

2. Cu toate acestea, mandatul unei treimi din membrii desemnați cu ocazia primei alegeri va expira la sfârșitul primei sesiuni ordinare a conferinței generale care urmează celei în cursul căreia au fost aleși, iar mandatul unei a două treimi a membrilor desemnați în același timp va expira la sfârșitul celei de-a doua sesiuni ordinare a conferinței generale care urmează celei în cursul căreia ei au fost aleși. Numele acestor membri vor fi trase la sorți de către președintele conferinței generale după prima alegere.

3. Statele membre ale comitetului aleg, pentru a le reprezenta, persoane calificate în domeniul patrimoniului cultural sau al patrimoniului natural.

ARTICOLUL 10

1. Comitetul patrimoniului mondial adoptă un regulament interior al său.
2. Comitetul poate în orice moment să invite la ședințele sale organisme publice sau particulare, ca și persoane particulare, spre a le consulta asupra unor probleme speciale.
3. Comitetul poate să creeze organele consultative pe care le consideră necesare pentru executarea sarcinilor sale.

ARTICOLUL 11

1. Fiecare din statele părți la prezenta convenție va prezenta, în măsura în care este posibil, Comitetului patrimoniului mondial un inventar al bunurilor din patrimoniul cultural și natural aflate pe teritoriul său și susceptibile de a fi înscrise pe lista prevăzută la paragraful 2 al prezentului articol. Acest inventar, care nu este considerat ca exhaustiv, trebuie să cuprindă o documentație asupra locului bunurilor respective și asupra interesului pe care ele îl prezintă.
2. Pe baza inventarelor prezentate de către state, conform paragrafului 1 de mai sus, comitetul stabilește, ține la zi și difuzează, sub numele de "listă a patrimoniului mondial", o listă a bunurilor patrimoniului cultural și patrimoniului natural, așa cum sînt ele definite la art. 1 și 2 ale prezentei convenții, pe care el le consideră ca avînd o valoare universală excepțională pe baza criteriilor pe care le va stabili. O astfel de listă actualizată trebuie difuzată cel puțin la doi ani.
3. Înscrierea unui bun pe lista patrimoniului mondial nu poate să se facă decît cu consimțămîntul statului interesat. Înscrierea unui bun situat pe un teritoriu care face obiectul unor revendicări de suveranitate sau de jurisdicție din partea mai multor state nu prejudică cu nimic drepturile părților în litigiu.
4. Comitetul stabilește, actualizează și difuzează de fiecare dată cînd împrejurările fac acest lucru necesar, sub numele de "listă a patrimoniului mondial în pericol", o listă de bunuri care figurează pe lista patrimoniului mondial, pentru care s-a cerut asistență în cadrul prezentei convenții și pentru salvagardarea cărora sînt necesare lucrări mari. Această listă va cuprinde o estimare a costului lucrărilor. Nu pot figura pe această listă decît bunuri ale patrimoniului cultural și natural care sînt amenințate de pericole grave și precise ca: amenințarea de dispariție datorată unei degradări avansate, proiectele de mari lucrări publice sau private, o dezvoltare rapidă urbană și turistică, distrugerii cauzate de modificări ale utilizării sau ale proprietății, transformări profunde datorate unei cauze necunoscute, abandonări din diferite motive, conflicte armate începute sau amenințînd să izbucnească, calamități și cataclisme, mari incendii, mișcări seismice, alunecări de teren, erupții vulcanice, modificări ale nivelului apelor, inundații, curenți violenți de maree. Comitetul poate, în orice moment, în caz de urgență, să procedeze la o nouă înscriere pe lista patrimoniului mondial în pericol și să difuzeze imediat această înscriere.

5. Comitetul definește criteriile pe baza cărora un bun al patrimoniului cultural și natural poate să fie înscris într-una sau în alta din listele menționate la paragrafele 2 și 4 ale prezentului articol.

6. Înainte de a refuza o cerere de înscriere pe una din cele două liste menționate la paragrafele 2 și 4 ale prezentului articol, comitetul va consulta statul parte pe teritoriul căruia se află bunul din patrimoniul cultural sau natural de care este vorba.

7. Comitetul, cu acordul statelor interesate, coordonează și încurajează studiile și cercetările necesare la întocmirea listelor menționate la paragrafele 2 și 4 ale prezentului articol.

ARTICOLUL 12

Faptul că un bun din patrimoniul cultural și natural nu a fost înscris pe una sau cealaltă din cele două liste menționate la paragrafele 2 și 4 ale art. 11 nu va însemna nicidecum că el nu are o valoare universală excepțională în alte scopuri decât cele care rezultă din înscrierea în aceste liste.

ARTICOLUL 13

1. Comitetul patrimoniului mondial primește și studiază cererile de asistență internațională formulate de statele părți la prezenta convenție referitoare la bunurile din patrimoniul cultural și natural aflate pe teritoriul lor, care figurează sau sînt susceptibile de a figura pe listele menționate la paragrafele 2 și 4 ale art. 11. Aceste cereri pot avea drept obiect ocrotirea, conservarea, valorificarea sau introducerea în circuit public a acestor bunuri.

2. Cererile de asistență internațională, conform paragrafului 1 al prezentului articol, pot avea ca obiect și identificarea bunurilor din patrimoniul cultural și natural definit la art. 1 și 2, cînd studii preliminare au permis să se stabilească faptul că aceste cercetări merită să fie continuate.

3. Comitetul hotărăște ce urmare se va da acestor cereri, stabilește, cînd este cazul, natura și importanța ajutorului său și autorizează încheierea, în numele său, a înțelegerilor necesare cu guvernul interesat.

4. Comitetul fixează o ordine a priorității intervențiilor sale. El face aceasta ținînd seama de importanța respectivă a bunurilor de salvagardat pentru patrimoniul mondial, cultural și natural, de necesitatea de a asigura asistență internațională bunurilor celor mai reprezentative ale naturii sau ale geniului și istoriei popoarelor lumii și de urgența lucrărilor de întreprins, de importanța resurselor statelor pe teritoriul cărora se găsesc bunurile amenințate și, în special, de măsura în care ele ar putea asigura salvagardarea acestor bunuri prin mijloacele lor proprii.

5. Comitetul întocmește, ține la zi și difuzează o listă a bunurilor pentru care s-a acordat o asistență internațională.

6. Comitetul decide modul de utilizare a resurselor din fondul creat conform art. 15 al prezentei convenții. El caută mijloacele de sporire a resurselor și ia toate măsurile necesare în acest scop.

7. Comitetul cooperează cu organizațiile internaționale și naționale, guvernamentale și neguvernamentale, avînd obiective similare celor din prezenta convenție. Pentru aplicarea programelor sale și pentru executarea proiectelor sale, comitetul poate să facă apel la aceste organizații, în special la Centrul internațional de studii pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale (centrul din Roma), la Consiliul internațional al monumentelor și siturilor (ICOMOS) și la Uniunea internațională pentru conservarea naturii și resurselor ei (UICN), ca și la alte organizații publice sau private și la persoane particulare.

8. Hotărârile comitetului sînt luate cu o majoritate de două treimi a membrilor prezenți și votanți. Cvorumul este constituit de majoritatea membrilor comitetului.

ARTICOLUL 14

1. Comitetul patrimoniului mondial este asistat de un secretariat numit de către directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

2. Directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, folosind cît mai larg posibil serviciile Centrului internațional de studii pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale (centrul din Roma), ale Consiliului internațional al monumentelor și siturilor (ICOMOS) și ale Uniunii internaționale pentru conservarea naturii și resurselor sale (UICN), în specificul competențelor și al posibilităților lor, pregătește documentația comitetului, ordinea de zi a ședințelor sale și asigură executarea hotărîrilor lui.

IV. Fondul pentru protecția patrimoniului mondial, cultural și natural

ARTICOLUL 15

1. Se creează un fond pentru protejarea patrimoniului mondial, cultural și natural de valoare universală excepțională, denumit "Fondul patrimoniului mondial".

2. Fondul este constituit ca fond de depozit, conform dispozițiilor regulamentului financiar al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

3. Resursele fondului sînt formate din:

a) contribuțiile obligatorii și contribuțiile voluntare ale statelor părți la prezenta convenție;

b) vărsăminte, donații sau legate, care vor putea fi făcute de către:

i) alte state;

ii) Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, alte organizații din sistemul Națiunilor Unite, în special Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și alte organizații interguvernamentale;

- iii) organisme publice sau private, sau persoane particulare;
- c) orice dobânzi produse de resursele fondului;
- d) produsul colectelor și încasărilor de la manifestările organizate în beneficiul fondului; și
- e) toate celelalte resurse autorizate de regulamentul pe care îl va elabora Comitetul patrimoniului mondial.

4. Contribuțiile aduse fondului și celelalte forme de asistență puse la dispoziția comitetului nu pot fi folosite decât în scopurile stabilite de acesta. Comitetul poate să accepte contribuții care să nu fie folosite decât pentru un anumit program sau pentru un proiect special, cu condiția ca realizarea acestui program sau execuția acestui proiect să fi fost hotărâte de către comitet. Contribuțiile aduse fondului nu pot fi însoțite de nici o condiție politică.

ARTICOLUL 16

1. Fără a renunța la orice altă contribuție voluntară complementară, statele părți la prezenta convenție se angajează să verse în mod regulat, la fiecare doi ani, în Fondul patrimoniului mondial, contribuții al căror cuantum, calculat după un procentaj uniform aplicabil la toate statele, va fi hotărât de adunarea generală a statelor părți la convenție, întrunite în cursul sesiunilor Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Pentru a fi luată, această hotărâre a adunării generale necesită o majoritate a statelor părți prezente și votante, care nu au făcut declarația menționată la paragraful 2 al prezentului articol. Contribuția obligatorie a statelor părți la convenție nu va putea depăși, în nici un caz, 1% din contribuția lor la bugetul ordinar al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

2. Totuși, orice stat la care se referă art. 31 sau art. 32 al prezentei convenții poate, în momentul depunerii instrumentelor sale de ratificare, de acceptare sau de aderare, să declare că nu se consideră legat de prevederile paragrafului 1 al prezentului articol.

3. Un stat parte la convenție, care a făcut declarația menționată la paragraful 2 al prezentului articol, poate oricând să-și retragă respectiva declarație, notificând aceasta directorului general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Totuși, retragerea declarației nu va avea efect asupra contribuției obligatorii datorate de acest stat decât începând de la data adunării generale următoare a statelor părți.

4. Pentru ca acest comitet să fie în măsură să-și prevadă operațiunile sale într-un mod eficace, contribuțiile statelor părți la prezenta convenție, care au făcut declarația menționată la paragraful 2 al prezentului articol, trebuie vărsate în mod regulat, cel puțin la fiecare doi ani, și nu vor trebui să fie inferioare contribuțiilor pe care ar fi trebuit să le depună dacă ar fi fost legate de prevederile paragrafului 1 al prezentului articol.

5. Orice stat parte la convenție, care a întârziat cu plata contribuției sale obligatorii sau voluntare pentru anul în curs și pentru anul civil care l-a precedat, nu este eligibil în Comitetul patrimoniului mondial, această prevedere neaplicându-se la prima alegere. Mandatul unui astfel de stat, care este deja membru al comitetului, va expira în momentul oricărei alegeri prevăzute la art. 8 paragraful 1 al prezentei convenții

ARTICOLUL 17

Statele părți la prezenta convenție iau în considerare sau favorizează crearea de fundații sau de asociații naționale publice și private avînd ca scop de a încuraja liberalități în favoarea protejării patrimoniului cultural și natural definit la art. 1 și 2 ale prezentei convenții.

ARTICOLUL 18

Statele părți la prezenta convenție își vor da concursul la campaniile internaționale de colecte care sînt organizate în beneficiul Fondului patrimoniului mondial cu sprijinul Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Ele sprijină colectele făcute în acest scop de către organismele menționate la paragraful 3 al art. 15.

V. Condiții și modalități ale asistenței internaționale

ARTICOLUL 19

Orice stat parte la prezenta convenție poate să ceară o asistență internațională în favoarea bunurilor din patrimoniul cultural sau natural de valoare universală excepțională situate pe teritoriul său. El trebuie să alăture la cererea sa informațiile și documentele prevăzute la art. 21 de care dispune și de care comitetul are nevoie pentru a lua hotărîrea sa.

ARTICOLUL 20

Cu excepția prevederilor paragrafului 2 al art. 13, ale alin. c) al art. 22 și ale art. 23, asistența internațională prevăzută de prezenta convenție nu poate fi acordată decît bunurilor din patrimoniul cultural și natural pe care Comitetul patrimoniului mondial a hotărît sau hotărăște să le înscrie pe una din listele menționate la paragrafele 2 și 4 ale art. 11.

ARTICOLUL 21

1. Comitetul patrimoniului mondial stabilește procedura examinării cererilor de asistență internațională pe care este solicitat să o acorde și precizează în special elementele care trebuie să fie cuprinse în cerere, care trebuie să descrie operațiunea ce este avută în vedere, lucrările necesare, o estimare a costului lor, urgența lor și motivele pentru care resursele statului care solicită nu îi permit acestuia să facă față la totalul cheltuielilor. Cererile trebuie, de câte ori este posibil, să se bazeze pe avizul unor experți.

2. Din cauza unor lucrări care ar trebui întreprinse fără întârziere, cererile care se întemeiază pe calamități naturale sau catastrofe trebuie examinate de urgență și cu prioritate de către comitet, care trebuie să dispună de un fond de rezervă destinat unor astfel de eventualități.

3. Înainte de a lua o hotărâre, comitetul efectuează studiile și consultațiile pe care le consideră necesare.

ARTICOLUL 22

Asistența acordată de Comitetul patrimoniului mondial poate lua următoarele forme:

a) studii asupra problemelor artistice, științifice și tehnice pe care le ridică protejarea, conservarea, punerea în valoare și reanimarea patrimoniului cultural și natural, așa cum este el definit la paragrafele 2 și 4 ale art. 11 din prezenta convenție;

b) punerea la dispoziție de experți, tehnicieni și mână de lucru calificată pentru a asigura buna execuție a unui proiect aprobat;

c) formarea de specialiști de toate nivelurile în domeniul identificării, ocrotirii, conservării, punerii în valoare și reanimării patrimoniului cultural și natural;

d) furnizarea de echipament pe care statul interesat nu îl posedă sau nu este în măsură să-l procure;

e) împrumuturi cu dobândă mică, fără dobândă, sau care vor putea fi rambursate pe termen lung;

f) acordarea, în cazuri excepționale și în mod special motivate, de subvenții nerambursabile.

ARTICOLUL 23

Comitetul patrimoniului mondial poate, de asemenea, să acorde o asistență internațională unor centre naționale sau regionale de formare a specialiștilor de toate nivelurile în domeniul identificării, protejării, conservării, punerii în valoare și reanimării patrimoniului cultural și natural.

ARTICOLUL 24

O asistență internațională de mare importanță nu poate fi acordată decât în urma unui studiu științific, economic și tehnic detaliat. Acest studiu va trebui să ia în considerare tehnicile cele mai avansate de ocrotire, de conservare, de punere în valoare și de reanimare a patrimoniului cultural și natural și va trebui să corespundă obiectivelor prezentei convenții. Studiul va căuta, de asemenea, mijloacele de a folosi în mod rațional resursele disponibile în statul interesat.

ARTICOLUL 25

Finanțarea lucrărilor necesare nu trebuie, în principiu, să revină decât în mod parțial comunității internaționale. Participarea statului care beneficiază de asistență internațională trebuie să constituie o parte substanțială din resursele utilizate la fiecare program sau proiect, afară de cazul în care resursele sale nu-i permit acest lucru.

ARTICOLUL 26

Comitetul patrimoniului mondial și statul beneficiar stabilesc în acordul pe care îl încheie condițiile în care va fi executat un program sau proiect pentru care s-a acordat o asistență internațională în baza prevederilor prezentei convenții. Statului care primește această asistență internațională îi revine datoria de a continua să ocrotească, să conserve și să valorifice bunurile astfel salvardate, conform condițiilor stabilite în acord.

VI. Programe educative

ARTICOLUL 27

1. Statele părți la prezenta convenție se străduiesc prin mijloace adecvate, mai ales prin programe de educare și informare, să întărească respectul și atașamentul popoarelor lor față de patrimoniul cultural și natural definit la art. 1 și 2 ale convenției.
2. Ei se angajează să informeze pe scară largă publicul asupra pericolelor care amenință acest patrimoniu și asupra acțiunilor întreprinse prin aplicarea prezentei convenții.

ARTICOLUL 28

Statele părți la prezenta convenție, care primesc o asistență internațională în baza convenției, iau măsurile necesare pentru a face cunoscută importanța bunurilor care au făcut obiectul acestei asistențe și rolul pe care aceasta din urmă l-a avut.

VII. Rapoarte

ARTICOLUL 29

1. Statele părți la prezenta convenție vor indica în rapoartele pe care le vor prezenta la Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la termenele și sub forma pe care aceasta le va stabili, prevederile legislative, reglementările și alte măsuri pe care le-au adoptat pentru aplicarea convenției, precum și experiența pe care au obținut-o în acest domeniu.
2. Aceste rapoarte vor fi aduse la cunoștința Comitetului patrimoniului mondial.
3. Comitetul va prezenta un raport asupra activității sale la fiecare din sesiunile ordinare ale Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

VIII. Clauze finale

ARTICOLUL 30

Prezenta convenție a fost redactată în limbile engleză, arabă, spaniolă, franceză și rusă, cele cinci texte fiind în mod egal autentice.

ARTICOLUL 31

1. Prezenta convenție va fi prezentată spre ratificare sau acceptare statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, conform procedurilor lor constituționale respective.
2. Instrumentele de ratificare sau de acceptare vor fi depuse la directorul general ai Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

ARTICOLUL 32

1. Prezenta convenție este deschisă aderării oricărui stat membru al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, invitat să adere la ea de către conferința generală a organizației.
2. Aderarea se va face prin depunerea unui instrument de adeziune la directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

ARTICOLUL 33

Prezenta convenție va intra în vigoare după trei luni de la data depunerii celui de-al douăzecilea instrument de ratificare, acceptare sau aderare, dar numai pentru statele care vor fi depus instrumentele lor respective de ratificare, acceptare sau aderare la această dată sau la o dată anterioară. Ea va intra în vigoare pentru orice alt stat după trei luni de la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare sau aderare.

ARTICOLUL 34

Prevederile care urmează se aplică statelor părți la prezenta convenție având un sistem constituțional federativ sau neunitar:

- a) în ceea ce privește prevederile acestei convenții a căror aplicare necesită o acțiune legislativă a puterii legislative federale sau centrale, obligațiile guvernului federal sau central vor fi aceleași ca cele ale statelor părți care nu sînt state federative;
- b) în ceea ce privește prevederile acestei convenții a căror aplicare necesită o acțiune legislativă a fiecăruia din statele, țările, provinciile sau cantoanele constitutive, care nu sînt, în virtutea sistemului constituțional al federației, obligate să ia măsuri legislative, guvernul federal va aduce, cu avizul său favorabil, respectivele prevederi la cunoștința autorităților competente ale statelor, țărilor, provinciilor sau cantoanelor.

ARTICOLUL 35

1. Fiecare din statele părți la prezenta convenție poate denunța convenția.
2. Denunțarea va fi notificată printr-un instrument scris depus la directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

3. Denunțarea va intra în vigoare la 12 luni de la primirea instrumentului de denunțare. Ea nu va modifica cu nimic obligațiile financiare asumate de statul care face denunțarea, pînă la data la care retragerea intră în vigoare.

ARTICOLUL 36

Directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură va informa statele membre ale organizației, statele nemembre menționate la art. 32, ca și Organizația Națiunilor Unite, asupra depunerii tuturor instrumentelor de ratificate, de acceptare sau de aderare, menționate la art. 31 și 32, ca și asupra denunțărilor prevăzute de art. 35.

ARTICOLUL 37

1. Prezenta convenție va putea fi revizuită de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Revizuirea nu va putea obliga, totuși, decît statele care vor deveni părți la convenția revizuită.

2. În cazul în care conferința generală va adopta o nouă convenție prevăzînd revizuirea totală sau parțială a prezentei convenții și afară de cazul în care noua convenție nu stabilește altfel, prezenta convenție va înceta să fie deschisă ratificării, acceptării sau aderării, începînd de la data intrării în vigoare a noii convenții revizuite.

ARTICOLUL 38

Conform art. 102 al Cartei Națiunilor Unite, prezenta convenție va fi înregistrată la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite la cererea directorului general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

Întocmită la Paris, în a douăzeci și treia zi a lunii noiembrie 1972, în două exemplare autentice, purtînd semnătura președintelui conferinței generale, întrunită în cea de-a șaptesprezecea sesiune a sa, și a directorului general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, care vor fi depuse în arhiva Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, și ale cărei copii certificate pentru conformitate vor fi înaintate tuturor statelor menționate la art. 31 și 32, ca și Organizației Națiunilor Unite.

Textul care precede este textul autentic al convenției adoptat de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură la cea de-a 17-a sesiune, care s-a ținut la Paris și care a fost declarată închisă la 21 noiembrie 1972.

Drept pentru care și-au pus semnăturile, în 23 noiembrie 1972.

Președintele conferinței generale,

Directorul general,

